

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.709/2015/7.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Farkas Attila előadó bíró

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

dr. Strausz Éva ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

dr. Hidasi Gábor ügyvéd

Dr. Sztanó Judit ügyvéd

A per tárgya:

Jognyilatkozat érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Székesfehérvári Törvényszék 1.Gf.21.600/2014/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Dunaújvárosi Járásbíróság 4.G.21.248/2012/40.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperes részére 250.000 (Kétszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek között 2012. február 3-án megbízási szerződés jött létre, amelyben az alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a meghatározóan önkormányzati földgázfogyasztási piacon közvetítői tevékenységet végez a felperes földgázkereskedelmi tevékenységének fogyasztói szektoron belüli bővítése érdekében. A megbízási díjat 7.750.000 forint + ÁFA összegben határozták meg azzal, hogy a végszámlát 2012. április 16-ig kellett az alperesnek kiállítania.

- [2] A felperes 2012. április 6-án igazolta az alperes teljesítését, a végszámlát azonban nem egyenlítette ki. Az alperes ezt követően kezdeményezte a felperes felszámolását, a felperes pedig az eljárás megindítása után megfizette a megbízási díjat. A bíróság erre figyelemmel a felperes felszámolása iránt indult eljárást megszüntette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében 9.842.500 forint és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Arra hivatkozott, hogy a teljesítésigazolási nyilatkozat kiállításakor tévedésben volt, illetőleg az alperes megtévesztette őt, a megbízási szerződést ugyanis az alperes ténylegesen nem teljesítette. Kérte az eredeti állapot helyreállítását, illetve az alperesnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 478. § (1) bekezdés alapján a díj visszafizetésére kötelezését. Azt is állította, hogy a megbízási szerződés 2012. május 1-jén az időközbeni jogszabályváltozások miatt lehetetlenült, illetve, hogy a szerződést 2014. március 26-án felmondta. Mindezekre tekintettel a véleménye szerint az alperes kártérítés címén is köteles a megbízási díj visszafizetésére.
- [4] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, a másodfokú bíróság pedig az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [6] A jogerős ítélet indokolása szerint Adamecz László és ... tanúvallomása, valamint ... írásbeli nyilatkozata nem támasztotta alá, hogy a felperes a teljesítésigazolást tévedésből vagy az alperes megtévesztő magatartása folytán állította volna ki. Azt pedig a felperes a teljesítésigazolásban foglaltakkal szemben nem tudta bizonyítani, hogy jogalap nélkül, az alperes teljesítésének hiányában került sor a megbízási díj megfizetésére. A megbízási szerződés értelmében ugyanis az alperesnek nem csupán a felperes által megjelölt önkormányzatok területén kellett piackutatást végeznie, így az, hogy egyes önkormányzatokat az alperes nem keresett meg, a szerződés teljesítésének elmulasztását önmagában nem igazolja. További megfelelő bizonyítékot pedig a felperes e vonatkozásban nem terjesztett elő. Alaptalanul tartott igényt a felperes arra is, hogy a bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 190. § (2) bekezdése alapján az alperest a piackutatás során keletkezett iratai kiadására kötelezze. Erre vonatkozó szerződéses kikötés hiányában ugyanis ezek az iratok nem tartoznak abba a körbe, amelyek kiadását a felperes az alperessel fennálló polgári jogi jogviszonyára hivatkozással kérhetné. Miután pedig a határozott időre szóló megbízási szerződés a teljesítés folytán megszűnt, a felperesnek a

szerződés későbbi lehetetlenségére, illetve felmondására alapított igényei sem bizonyulhattak megalapozottnak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése, az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a keresetének helyt adó döntés meghozatala iránt - a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel.
- [8] Kifejtette, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdését, 5. §-át, 210. § (1) és (4) bekezdését, 277. §-át, 312. §-át, 313. §-át, 478. § (2) bekezdését, 479. § (2) bekezdését, a Pp. 3. § (4) bekezdését, 8. § (1), (2) és (5) bekezdését, 173. § (4) bekezdését, 190. §-át, 206. §-át, valamint 221. § (1) bekezdését.
- [9] Érvelése szerint a megbízási szerződés megkötésekor átadta az alperes részére egyes konkrét önkormányzatok földgázkereskedelmi kapacitására vonatkozó adatait, lefutási profilokat, fizetési feltételrendszert és a szolgáltatást meghatározó lényeges adatokat tartalmazó üzletszabályzatot, az átadott adatok alapján pedig az alperesnek a szerződés értelmében kizárólag ezeket az önkormányzatokat kellett a piacbővítés érdekében felkeresnie. Az alperes azonban a szerződéses kötelezettségének nem tett eleget, az érintett önkormányzatokat - amint azt a per során okiratok csatolásával igazolta - nem kereste meg.
- [10] Sérelmezte, hogy a bíróság nem vizsgálta az alperesi teljesítés megtörténtét, és indítványa ellenére sem hívta fel az alperest a Pp. 190. § (2) bekezdése értelmében a teljesítést bizonyító okiratok bemutatására, noha a Ptk. 479. § (2) bekezdése alapján az alperes köteles lett volna kiadni mindazt, amihez a megbízási teljesítése céljából vagy eljárása eredményeképpen jutott. Megjegyezte, hogy korabeli ügyvezetője, ... fel is hívta az alperest a piackutatásról készült dokumentáció megküldésére, az alperes pedig ígéretet is tett az iratok átadására.
- [11] Állította, hogy a teljesítésigazolást az alperes ígérete alapján bizalmi viszonyukra tekintettel állította ki, illetve azért, mert az alperes sürgette a nyilatkozat kiadását, az alperes tehát a két társaság közötti jó kapcsolatot kihasználva megtévesztette őt. Kifogásolta, hogy a teljesítésigazolás aláírásával és a perben felmerült egyéb lényeges kérdésekkel kapcsolatban nem került sor ... alperesi ügyvezető és ... gázüzletág-vezető tanúkenti kihallgatására és a tanúk szembesítésére sem.
- [12] Arra is hivatkozott, hogy a megbízási szerződés az alperes teljesítésének hiányában lehetetlenülést folytán szűnt meg. Végül sérelmezte, hogy a bíróság szerinte az indokolási kötelezettségének sem tett megfelelően eleget.
- [13] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [14] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [15] A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.
- [16] A jogerős ítélet felülvizsgálatára a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében jogszabálysértés miatt kerülhet sor. A felülvizsgálat alapjául szolgáló jogszabálysértés anyagi és eljárási jogszabálysértés egyaránt lehet, az eljárási szabályok megsértése azonban a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdése szerint csak akkor adhat alapot a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, ha lényegesen kihatott az ügy érdemi elbírálására. Ennek megfelelően a felülvizsgálati kérelem előterjesztője kérelmében a jogszabálysértés megjelölése körében arra hivatkozhat, hogy valamely, az ügy érdemi elbírálására lényegesen kiható eljárási szabály megsértésére került sor, illetőleg a döntés meghozatala során nem a megfelelő anyagi jogszabályt alkalmazták, vagy az egyébként irányadó jogszabályt tévesen értelmezték. Jogszabálysértést jelent a megalapozatlanság is, ha az eljáró bíróságok a tényállást kellően nem tárták fel, noha a felek a szükséges bizonyítást felajánlották, illetőleg a bizonyítási indítványok előterjesztése azért maradt el, mert a felek előzőleg a bizonyítandó tények és a bizonyítási teher körében nem kaptak a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelő tájékoztatást, vagy e vonatkozásban téves tájékoztatást kaptak.
- [17] A felülvizsgálat alapjául szolgálhat, tehát jogszabálysértést eredményez a megalapozatlanság abban az esetben is, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás a lefolytatott bizonyítás anyagától eltér, iratellenes, illetőleg ha a bíróság a bizonyítékok egybevetése és értékelése során kirívóan okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésre jutott. A bizonyítékok okszerű mérlegelése azonban felülvizsgálattal nem támadható. A Kúria következetes gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt, eltérő értékelésére (ún. felülmérlegelésére) nem kerülhet sor (BH 2012.179.).
- [18] A bíróság a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatását követően a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján állapította meg, hogy a felperes a teljesítésigazolás kiállításakor nem volt tévedésben, illetve hogy az alperes nem tévesztette meg a felperest. A tévedés, megtévesztés hiányát ugyanis a felperes saját korabeli ügyvezetőjének, ... a tanúvallomása is alátámasztja. A korábbi felperesi ügyvezető egyértelmű nyilatkozatára figyelemmel e vonatkozásban további bizonyítási eljárás lefolytatására sem volt szükség, így a bíróság az újabb tanúk meghallgatását, illetve a tanúk szembesítését is helytállóan mellőzte.
- [19] Mindezekre tekintettel jogszabálysértés nélkül került sor annak megállapítására, hogy a felperes által tett teljesítésigazolási nyilatkozat nem érvénytelen. A felperes ugyanakkor a per során

ettől függetlenül bizonyíthatta, hogy a nyilatkozatban foglaltak nem felelnek meg a valóságnak, vagyis, hogy a megbízási díj megfizetésére az alperes teljesítésének hiányában, jogalap nélkül került sor. Bizonyítási kötelezettségének azonban a felperes - a jogerős ítélet indokolásában helyesen kifejtetteknek megfelelően - e vonatkozásban sem tett sikerrel eleget.

- [20] A felek között írásban létrejött megbízási szerződés ugyanis - szövegezéséből kitűnően - nem korlátozta az alperes piackutatási, közvetítői tevékenységét meghatározott önkormányzatok körére. Azt pedig a felperes nem igazolta, hogy az írásbeli szerződésben foglaltaktól eltérően ténylegesen abban állapodtak volna meg, hogy az alperesnek kizárólag egyes általa megjelölt önkormányzatokkal kell a kapcsolatot felvennie. Mindezt ugyanis ... és ... tanúvallomása sem erősítette meg, és a per egyéb adatai alapján sem lehet erre kétséget kizáróan következtetni. Az tehát, hogy egyes önkormányzatok arról nyilatkoztak, hogy az alperes nem lépett velük kapcsolatba, a teljesítésigazolásban foglaltakat, az alperes teljesítésének megtörténtét önmagában nem cáfolja. További megfelelő bizonyítékot pedig a felperes e vonatkozásban nem terjesztett elő.
- [21] Helytállóan mellőzte a bíróság az alperesnek a Pp. 190. § (2) bekezdése alapján a szerződés teljesítésével kapcsolatban keletkezett, a felperes által közelebbről meg nem jelölt okiratok kiadására történő kötelezését is. Ez a jogszabályi rendelkezés ugyanis nem a bizonyítási kötelezettség áthárításának eszköze, hanem csupán arra biztosít lehetőséget, hogy a bíróság a bizonyító fél kérelmére az ellenfelet a birtokában lévő olyan okirat bemutatására kötelezze, amelyet a polgári jog szabályai szerint egyébként is köteles kiadni vagy bemutatni. Az alperes számára viszont a perbeli megbízási szerződés nem írta elő, hogy a piackutatási és közvetítői tevékenységéről írásbeli dokumentációt állítson össze és adjon át a felperes részére. Ilyen írásbeli beszámoló elkészítésére és átadására az alperes a Ptk. vagy más jogszabály rendelkezése alapján sem volt köteles. Helytállóan mutatott rá ezért a másodfokú bíróság, hogy a perbeli esetben nem volt olyan okirat, amelynek bemutatására az alperest a Pp. 190. § (2) bekezdése alapján kötelezhette volna.
- [22] A felperes tehát a per során - a jogerős ítélet indokolásában helyesen kifejtettek szerint - nem tudta bizonyítani, hogy a megbízási díj megfizetésére alperesi teljesítés hiányában, jogalap nélkül került sor. Miután pedig a teljesítés a kötelmet megszüntette, a felperes a szerződés későbbi lehetetlenülésére, illetve felmondására is megalapozatlanul hivatkozott, illetőleg alaptalanul tartott igényt az ezekből eredő jogkövetkezmények alkalmazására.
- [23] Nem követett el a másodfokú bíróság az ügy érdemi elbírálására kiható, lényeges eljárási szabálysértést a jogerős ítélet indokolása körében sem.
- [24] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §

(3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [25] A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró alperes áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni.
- [26] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. március 31.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó
bíró, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró